

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain sekä hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain sekä hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (HE 142/2016 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 203/2016 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asiat on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa. Verojaosto on kokouksessaan 8.11.2016 yhdistänyt näiden asioiden käsittelyn.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- erityisasiantuntija Leena Aine, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Anders Colliander, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Marianne Malmgrén, valtiovarainministeriö
- Tax Director Anna-Liisa Aminoff-Lindblad, Metsä Group
- johtava veroasiantuntija Sami Laaksonen, Verohallinto

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

- ylitarkastaja Joonas Tuominen, Verohallinto
- apulaisprofessori Tomi Viitala, Aalto-yliopisto
- Head of Tax Titta Heikkinen, Nokia OyJ
- veroasiantuntija Tero Honkavaara, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- johtaja Ann-Mari Kemell, Keskuskauppakamari
- OTT Kristiina Äimä, Suomen Veroasiantuntijat ry
- professori (emeritus) Raimo Immonen

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- Finnwatch ry

HALLITUKSEN ESITYKSET

Hallituksen esitys HE 142/2016 vp

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verotusmenettelystä annetun lain siirtohinnoitteludokumentointia koskevia säännöksiä. Lisäksi lakiin lisättäisiin velvollisuus antaa Verohallinnolle verotuksen maakohtainen raportti. Laissa säädettäisiin myös verotuksen maakohtaisen raportin veronkorotuksesta. Verohallinto valtuutettaisiin antamaan tarkempia määräyksiä verotuksen maakohtaisesta raportista.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annettua lakia. Esityksellä pantaisiin täytäntöön lailla täytäntöön pantuun direktiiviin tehdyt verotuksen maakoh- taista raportointia koskevat muutokset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2017 alusta. Verotusmenettelystä annettua lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran 1 päivänä tammikuuta 2017 tai sen jälkeen alkavalta verovuodelta toimitettavassa verotuksessa. Verotuksen maakohtaisen raportin osalta lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran 1 päivänä tammikuuta 2016 tai sen jälkeen alkavalta tilikaudelta annettaviin tietoihin.

Hallituksen esitys HE 203/2016 vp

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annettua lakia. Muutoksilla pantaisiin täytäntöön lain perustana olevaan direktiiviin tehdyt muutokset, joilla otetaan käyttöön rajatylittäviä tilanteita varten annettavia ennakkopäätöksiä sekä ennakkohinnoittelusopimuksia koskeva pakollinen automaattinen tietojenvaihto.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi myös verotusmenettelystä annettua lakia, rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia ja ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annettua lakia, joissa mainittaisiin direktiivin muutos.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esitysten perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esityksiä tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina. Valiokunta puoltaa niiden hyväksymistä tietyin muutoksin, jotka ovat lähinnä teknisiä. Näitä on perusteltu erikseen yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Hallituksen esitys HE 142/2016 vp perustuu Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) vuonna 2013 julkaisemaan selvitykseen veropohjien rapautumisesta ja voittojen siirtämisestä ja selvitystä koskevaan toimenpideohjelmaan ja myöhemmin vuonna 2015 julkaistuu ohjeistukseen sekä Euroopan neuvoston direktiiviin 2016/881/EU, joka koskee verohallinnolle tehtävää maakohtaista raporttia. Mainittu direktiivi on sisällytetty niin sanottuun virka-apudirektiiviin.

Siirtohinnoitteludokumentoinnin sisältö laajenee nykyisestä, ja se jakaantuu tulevaisuudessa konsernitason tietoihin (master file) sekä yksityiskohtaisiin verovelvollistietoihin (local file). Ehdotetut tiedot sisältyvät muutettuun verotusmenettelystä annetun lain 14 b §:ään. Lisäksi esityksessä ehdotetaan uusia säännöksiä verotuksen maakohtaisen raportin antamisvelvollisuuden edellytyksistä ja raportin sisällöstä. Esityksellä Verohallinto saisi toimivallan antaa tarkempia määräyksiä maakohtaisen raportin antajaan liittyvän ilmoituksen sekä maakohtaisen raportin sisällöstä ja toimittamistavasta.

Ehdotettu sääntelytapa on melko yleisluontoinen, minkä johdosta siirtohinnoitteludokumentoinnin ja verotuksen maakohtaisen raportin tarkka sisältö tulee kuvatuksi hallituksen esityksen perusteluissa. Valiokunta pitää valittua sääntelytapaa kuitenkin perusteltuna, sillä se antaa mahdollisuuden tulkita siirtohinnoittelun dokumentointivaatimuksia yhdenmukaisesti OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden kanssa, ja näin se poistaa tarpeettomia eroja kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisten ohjeiden välillä. Valiokunta korostaa, että Verohallinnon tulee nojautua tulkintoissaan ja antamissaan ohjeissa OECD:n ohjeisiin sekä pidättäytyä maakohtaisen raportin tietosisällön laajentavasta tulkinnasta. Valiokunta pitää kannatettavana, että Verohallinto antaa erikseen siirtohinnoitteludokumentointia ja maakohtaista raporttia koskevan soveltamisohjeen.

Valiokunta kiinnittää huomiota säännökseen, jonka mukaan Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä ehdotetun verotusmenettelystä annetun lain 14 d §:n 9 momentissa säädetyn ilmoituksen sekä maakohtaisen raportin sisällöstä ja toimittamistavasta. Maakohtaisessa raportissa annettavat tiedot on lueteltu ehdotetussa verotusmenettelystä annetun lain 14 e §:ssä. Verohallinnon toimivalta tarkempien määräysten antamiseen rajoittuu laissa mainittuihin tietoihin. Verohallinto voi esimerkiksi täsmentää konserniin tai yritykseen kuuluvista osapuolista annettavia tietoja tunniste- ja osoitetietojen osalta. Vastaavasti Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä tiedon toimittamistavasta, kuten sähköisestä ilmoittamisesta. Pakollisten laissa lueteltujen tietojen lisäksi raporttoija voi halutessaan antaa lisätietoja tai selvityksiä, joita se pitää tarpeellisina tai jotka helpottavat raportissa olevien tietojen ymmärtämistä. Tiedot eivät ole pakollisia, mutta vapaaehtoisesti annettavien tietojen osalta Verohallinto voisi esimerkiksi rajoittaa annettavien tietojen

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

enimmäismäärää tai muotoa. Sääntely on perusteltu, koska kyse on vuosittain annettavista tiedoista ja tiedot annettaisiin erikseen vahvistettavassa muodossa. Tietojen yksityiskohtainen sisältö ja muoto täsmentyvät kansainvälisen kehityksen myötä.

Virka-apudirektiivin mukaan Euroopan unionin jäsenvaltio, joka vastaanottaa verotuksen maakohtaisen raportin raportointivelvolliselta omassa jäsenvaltiossaan, on automaattista tietojenvaihtoa käyttäen velvollinen toimittamaan raportti säädetyssä määräajassa niille muille jäsenvaltioille, joita raportin tiedot koskevat. Velvollisuus perustuu näin ollen direktiiviin, ja se olisi vastavuoroista. Direktiivi sisältää määräykset tietojen salassapidosta. Muiden kuin Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä verotuksen maakohtaisen raportin tietoja on mahdollista vaihtaa automaattisesti maakohtaista raporttia koskevan monenvälisen toimivaltaisten viranomaisten sopimuksen nojalla. Tietojen vaihtaminen edellyttää tällöin lisäksi, että sopimusosapuolilla on voimassa myös Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden ja OECD:n jäsenmaiden tekemä yleissopimus veroasioissa annettavasta keskinäisestä virka-avusta. Viimeksi mainitussa sopimuksessa, joka Suomessa on saatettu voimaan lailla, on salassapitoon liittyvää sääntelyä. Maakohtaista raporttia koskevassa monenvälisessä toimivaltaisten viranomaisten sopimuksessa on tiedon käyttöön ja salassapitoon liittyviä ehtoja ja sanktioita sekä sopimuksen päättymistä koskevia edellytyksiä.

Ehdot liittyvät esimerkiksi automaattisen tietojenvaihdon keskeyttämiseen ja sopimuksen purkamiseen. Jos Suomi vaihtaisi tietoja toisen valtion kanssa toisen valtion yksittäisen pyynnön johdosta, se voi tapahtua esimerkiksi verosopimuksen nojalla ja sen sisältämien edellytysten ja salassapitosäännösten puitteissa. Valiokunta pitää voimassa olevia salassapitoon liittyviä rajoituksia riittävinä, mutta jos ilmenee, että salassapitoa koskevia ehtoja ei noudateta, on ryhdyttävä asian edellyttämiin tarvittaviin toimenpiteisiin. Verohallinnon saamiin verotuksen maakohtaisen raportin tietoihin sovellettaisiin verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia, ja tiedot olisivat Verohallinnossa salassa pidettäviä. Tältä osin sääntely täyttää direktiivin ja edellä mainittujen kansainvälisten sopimusten salassapitoon liittyvät vaatimukset.

Esityksessä ehdotetaan, että virka-apudirektiivi, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston direktiivillä (EU) 2016/881, saatetaan voimaan lain tasoisena. Direktiivin mukaan verotuksen maakohtaisen raportin tietoja voidaan käyttää siirtohinnoitteluriskien sekä muiden veropohjan rapautumiseen ja voitonsiirtoon liittyvien riskien arviointiin. Lisäksi tietoja voidaan käyttää niiden riskien arviointiin, jotka aiheutuvat siitä, että yritykset eivät noudata sovellettavia siirtohinnoittelun sääntöjä, sekä tarvittaessa taloudelliseen ja tilastolliseen analyysiin. Direktiivissä todetaan, että veroviranomaisen tekemät siirtohinnoitteluoikaisut eivät saa perustua direktiivin nojalla vaihdettuihin verotuksen maakohtaisen raportin tietoihin. Direktiivi ei kuitenkaan estä lisäselvitysten tekemistä maakohtaisen raportin perusteella, ja yhtiön verotettavaan tuloon voidaan tehdä asianmukaisia oikaisuja.

Direktiivin edellä mainittua sääntelyä voidaan pitää täsmällisenä ja tarkkarajaisena. Direktiivin sääntely koskee tältä osin vain viranomaisten toimivaltaa, ja viranomaisten voidaan olettaa tuntevan direktiivin säännökset hyvin. Näillä perusteilla valiokunta pitää direktiivin mainintaa riittävänä, eikä tietojen käyttöä ole tarvetta säädellä erikseen kansallisesti. Veron määrääminen siirtohinnoittelua koskevissa tapauksissa tapahtuisi jatkossakin verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n soveltamisedellytysten mukaisesti, ja verotuksen maakohtaisen raportin tietojen lisäksi

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

olisi aina käytettävä muita tietolähteitä ja tarvittaessa pyydettyä verovelvolliselta lisätietoja ennen kuin siirtohinnoittelua koskeva lisäys verotettavaan tuloon tehtäisiin.

Esityksellä lisättäisiin säännökset verotuksen maakohtaisen raportoinnin laiminlyöntiin liittyvästä veronkorotuksesta. Veronkorotus olisi enintään 25 000 euron suuruinen, ja se olisi määrältään vastaava kuin voimassa oleva siirtohinnoitteludokumentoinnin laiminlyöntiin liittyvä veronkorotus. Sääntely on perusteltu ja direktiivin vaatimusten mukainen, mutta valiokunta pitää suotavana, että korotuskäytännössä noudatetaan kohtuullisuutta uusien säännösten voimaantulon jälkeen sen soveltamisen ensimmäisinä vuosina.

Hallituksen esitys HE 203/2016 vp perustuu direktiiviin 2015/2376/EU, joka sääntelee rajatylittäviä tilanteita varten annettavia ennakkopäätöksiä sekä ennakkohinnoittelusopimuksia koskevaa pakollista automaattista tietojenvaihtoa. Mitä edellä on todettu virka-apudirektiivin määräyksistä salassapidosta, koskee myös rajatylittäviä tilanteita varten annettavien ennakkopäätösten ja ennakkohinnoittelusopimusten automaattista tietojenvaihtoa.

VALIOKUNNAN YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

Valiokunta on yhdistänyt kahden hallituksen esityksen muutosesitykset ja sisällyttänyt hallituksen esityksen HE 142/2016 vp 2. lakiehdotuksen hallituksen esityksen HE 203/2016 vp 1. lakiehdotukseen ja muuttanut viimeksi mainitun lakiehdotuksen johtolausetta vastaavasti. Tämän johdosta hallituksen esityksen HE 142/2016 vp 2. lakiehdotus esitetään hylättäväksi. Lisäksi valiokunta on sisällyttänyt hallituksen esityksen HE 142/2016 vp 1. lakiehdotuksen hallituksen esityksen HE 203/2016 vp 2. lakiehdotukseen ja muuttanut lakiehdotuksen johtolausetta vastaavasti.

1. lakiehdotus

Laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

1 §. Direktiivin täytäntöönpano. Pykälässä viitataan direktiivin viimeisimpään muutokseen, jolloin myös aikaisemmat muutokset sisältyvät viittaukseen. Direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset ovat Suomessa lakina noudatettavia.

2 §. Soveltamisala. Molemmissa hallituksen esityksissä ehdotetaan uutta 5 kohtaa. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa pykälään 5 kohdan lisäksi 6 kohtaa.

3 §. Yhteistyömuodot. Molemmissa hallituksen esityksissä ehdotetaan uusia yhteistyömuotoja. Valiokunta lisää pykälään uuden 6 kohdan, jolloin 6 kohta siirtyy uudeksi 7 kohdaksi.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

2. lakiehdotus

Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

14 d §. Verotuksen maakohtainen raportti. Pykälän 11 momenttiin ehdotetaan muutosta tekstin muotoiluun.

Voimaantulo

Voimaantulosäännöksen viimeisen virkkeen mukaan tilikautta 2016 koskeva lain 14 d §:n 9 momentin mukainen ilmoitus annetaan kuitenkin 1 päivänä kesäkuuta 2017 mennessä, jos tilikausi on päättynyt sitä ennen.

Jotta olisi selvää, että säännöksessä tarkoitettu ilmoituksen pidennetty antoaika soveltuu myös kalenterivuoden 2017 aikana päättyneisiin tilikausiin, valiokunta ehdottaa, että säännöstä muutetaan tältä osin. Samalla valiokunta ehdottaa, että säännöksen ilmaisua täsmennetään. Näin ollen kaikissa niissä tilanteissa, joissa ilmoitusvelvollisen tilikausi päättyy aiemmin kuin 31.5.2017, ilmoitus on annettava viimeistään 31.5.2017. Jos tilikausi päättyy 31.5.2017 tai sen jälkeen, noudatetaan pääsääntöä, jonka mukaan ilmoitus on annettava viimeistään tilikauden viimeisenä päivänä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 203/2016 vp sisältyvät 3. ja 4. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 203/2016 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen sekä hallituksen esitykseen HE 142/2016 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen ja hallituksen esitykseen HE 203/2016 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen yhdistettyinä 2. lakiehdotukseksi. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hylkää hallituksen esitykseen HE 142/2016 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta annetun lain (185/2013) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 4 kohta ja 3 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1703/2015, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1703/2015, uusi 5 ja 6 kohta seuraavasti:

1 §

Direktiivin täytäntöönpano

Hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU, jäljempänä *virka-apudirektiivi*, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston direktiivillä (EU) 2016/881, lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset ovat lakina noudatettavia, jollei tästä laista muuta johdu.

2 §

Soveltamisala

Tämän lain ja virka-apudirektiivin mukaisesti:

4) ilmoitetaan toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot raportoitavista tileistä;
5) ilmoitetaan muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja Euroopan komissiolle tiedot annetuista, muutetuista tai uudistetuista rajatylittäviä tilanteita varten annettavista ennakkopäätöksistä sekä ennakkohinnoittelusopimuksista;

6) ilmoitetaan asianomaiselle toiselle jäsenvaltiolle verotuksen maakohtaisen raportin tiedot ja kaikille jäsenvaltioille tieto verotuksen maakohtaisen raportin antamista koskevasta kieltäytymisestä.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

3 §

Yhteistyömuodot

Yhteistyö käsittää:

- 1) oma-aloitteisen tietojenvaihdon;
- 2) pyyntöön perustuvan tietojenvaihdon;
- 3) erityisiä tulo- ja pääomalajeja koskevan automaattisen tietojenvaihdon;
- 4) raportoitavia tilejä koskevien tietojen ilmoittamisen automaattisella tietojenvaihdoilla;
- 5) annettuja, muutettuja tai uudistettuja rajatylittäviä tilanteita varten annettavia ennakkopäätöksiä sekä ennakkohinnoittelusopimuksia koskevien tietojen ilmoittamisen automaattisella tietojenvaihdoilla;
- 6) verotuksen maakohtaista raporttia koskevien tietojen ilmoittamisen automaattisella tietojenvaihdoilla;
- 7) toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen valtuuttamien virkamiesten läsnäolon virastoissa ja osallistumisen hallinnollisiin tutkimuksiin toisessa jäsenvaltiossa, samanaikaiset tarkastukset, tiedoksiannon ja palautteen lähettämisen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

2.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 14 b § ja 17 b §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 14 b § laissa 1041/2006 sekä 17 b §:n 1 momentti laissa 1704/2015, sekä lisätään lakiin uusi 14 d ja 14 e § sekä 32 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 907/2001, 565/2004, 1079/2005 ja 1041/2006, uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 ja 6 momentti siirtyvät 6 ja 7 momentiksi, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

2 luku

Verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuus

14 b §

Siirtohinnoitteludokumentoinnin sisältö

Siirtohinnoitteludokumentointiin on sisällytettävä seuraavat tiedot konsernista:

- 1) organisaatorakenne;
- 2) kuvaus liiketoiminnasta;
- 3) kuvaus aineettomaan omaisuuteen liittyvästä toiminnasta;
- 4) kuvaus rahoitustoiminnasta;
- 5) tilinpäätös tai sen puuttuessa vastaavat olemassa olevat tiedot;
- 6) tiedot rajat ylittävää tulon allokointia koskevista verotuksen ennakkolisista kannanotoista ja sopimuksista.

Siirtohinnoitteludokumentointiin on sisällytettävä seuraavat tiedot verovelvollisesta:

- 1) organisaatio- ja hallintorakenteen kuvaus;
- 2) tiedot liiketoiminnasta;
- 3) kuvaus etuyhteyssuhteista;
- 4) tiedot etuyhteyssuhteessa tehdyistä liiketoimista sekä yrityksen ja sen kiinteän toimipaikan välisistä toimista;
- 5) toimintoarviointi etuyhteyssuhteessa tehdyistä liiketoimista sekä yrityksen ja sen kiinteän toimipaikan välisistä toimista;
- 6) vertailuarviointi ja käytettävissä oleva tieto vertailukohteista;
- 7) kuvaus siirtohinnoittelumenetelmästä ja sen soveltamisesta;
- 8) tilinpäätös tai sen puuttuessa vastaavat olemassa olevat tiedot;
- 9) sellaiset verovelvollisen etuyhteyssuhteissa tekemiä liiketoimia koskevat verotuksen ennakkolliset kannanotot ja sopimukset, joita Suomi ei ole antanut tai joissa Suomi ei ole sopimusosapuolena.

Konsernilla tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 6 §:ssä tai vastaavissa ulkomaisissa säännöksissä tarkoitettua konsernia. Edellä olevaa 1 momenttia sovelletaan myös sellaiseen konserniin kuulumattomaan ulkomaiseen yritykseen, jolla on Suomessa kiinteä toimipaikka.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan esittää vain sen itsenäisesti toimivan ja eroteltavissa olevan liiketoiminta-alueen osalta, johon verovelvollinen kuuluu. Koko konsernin keskitetyt toiminnot ja liiketoimet on kuitenkin aina sisällytettävä 1 momentin mukaisesti konsernia koskeviin tietoihin. Verovelvollisen on Verohallinnon kehotuksesta esitettävä 1 momentissa tarkoitetut tiedot myös muiden liiketoiminta-alueiden osalta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja ei edellytetä, jos verovelvollisen ja jokaisen liiketoimen toisen osapuolen välillä tehtyjen liiketoimien yhteismäärä on verovuonna enintään 500 000 euroa. Edellä 2 momentin 5—7 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei edellytetä, jos verovelvollisen ja liiketoimen toisen osapuolen välillä tehtyjen liiketoimien yhteismäärä on verovuonna enintään 500 000 euroa.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

14 d §

Verotuksen maakohtainen raportti

Yleisesti verovelvollisen, joka on konsernin ylin emoyritys (*selvitysvelvollinen*), on annettava Verohallinnolle tilikausittain laadittava maakohtainen raportti, jos:

- 1) konserniin kuuluu selvitysvelvollisen lisäksi vähintään yksi ulkomainen osapuoli; ja
- 2) konsernituloslaskelman liikevaihto on vähintään 750 miljoonaa euroa selvitetävää tilikautta edeltävällä tilikaudella.

Konsernin ylimmällä emoyrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka kirjanpitolain tai vastaavien ulkomaisten säännösten mukaan on velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöksen tai sen olisi tehtävä näin, jos sen oman pääoman ehtoisilla osuuksilla käytäisiin kauppaa verotuksellisen kotipaikan mukaisen lainkäyttöalueen arvopaperipörssissä. Lisäksi edellytyksenä on, että se ei ole sellaisen osapuolen välittömässä tai välillisessä määräysvallassa, jolla olisi velvollisuus laatia konsernitilinpäätös.

Konsernituloslaskelmalla tarkoitetaan kirjanpitolain 7 a luvun 1 §:ssä tarkoitettujen kansainvälisten tilinpäätösstandardien tai vastaavien standardien mukaan laadittua konsernituloslaskelmaa. Jos kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaista konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu, käytetään konsernitilinpäätöstä, joka on Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kirjanpitolainsäädännön ja näiden puuttuessa vastaavien säännösten mukainen.

Maakohtaisen raportin on velvollinen antamaan myös konserniin kuulumaton yleisesti verovelvollinen, jolla on ulkomailla sijaitseva, hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston direktiivillä (EU) 2016/881, liitteessä III tarkoitettu kiinteä toimipaikka ja jonka liikevaihto selvitetävää tilikautta edeltävällä tilikaudella on vähintään 750 miljoonaa euroa.

Yleisesti verovelvollisen, joka ei ole konsernin ylin emoyritys, ja konserniin kuuluvan, hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston direktiivillä (EU) 2016/881/EU, liitteessä III tarkoitettua kiinteän toimipaikan (*toissijainen selvitysvelvollinen*) on annettava tilikausittain Verohallinnolle maakohtainen raportti, jos konsernituloslaskelman liikevaihto selvitetävää tilikautta edeltävällä tilikaudella on vähintään 750 miljoonaa euroa tilikaudella. Lisäksi edellytyksenä on, että ulkomainen konsernin ylin emoyritys:

- 1) ei ole velvoitettu laatimaan maakohtaista raporttia;
- 2) verotuksellisesti asuu sellaisella Euroopan unionin ulkopuolella sijaitsevalla lainkäyttöalueella, jonka kanssa Suomella on direktiivissä määritelty kansainvälinen sopimus mutta ei tietojenvaihtosopimusta verotuksen maakohtaisesta raportista maakohtaisen raportin antamista koskevaan määräaikaan mennessä; tai
- 3) verotuksellisesti asuu sellaisella lainkäyttöalueella, joka on syyllistynyt direktiivin liitteen III kohdan 14 mukaiseen järjestelmälliseen laiminlyöntiin, ja Verohallinto on antanut tästä tiedon.

Toissijainen selvitysvelvollinen on ainoastaan velvollinen antamaan sen saamat tai hankkimat hallussa olevat tiedot, jos ulkomainen konsernin ylin emoyritys on kieltäytynyt antamasta tietoja ja kieltäytymisestä on annettu ilmoitus.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

Edellä 5 ja 6 momentissa esitettyä toissijaista maakohtaisen raportin tietojen antamisvelvollisuutta ei ole, jos ulkomainen konsernin ylin emoyritys on osoittanut konserniin kuuluvan osapuolen, jolla on verotuksellinen kotipaikka Euroopan unionissa, antamaan vaatimusten mukaisen maakohtaisen raportin. Tietojen antamisvelvollisuutta ei ole myöskään, jos ulkomainen konsernin ylin emoyritys on nimennyt toisen konserniin kuuluvan osapuolen (*nimetty selvitysvelvollinen*) toimittamaan maakohtaisen raportin tämän sellaisen verotuksellisen kotipaikan veroviranomaiselle, joka on Euroopan unionin ulkopuolella. Lisäksi edellytyksenä on, että:

1) nimetyn selvitysvelvollisen verotuksellisen kotipaikan lainkäyttöalue edellyttää maakohtaisen raportin antamista;

2) Suomen sekä nimetyn selvitysvelvollisen verotuksellisen kotipaikan mukaisen lainkäyttöalueen välillä on tietojenvaihtosopimus maakohtaisesta raportista maakohtaisen raportin antamista koskevaan määräaikaan mennessä;

3) nimetyn selvitysvelvollisen verotuksellisen kotipaikan mukainen lainkäyttöalue ei ole ilmoittanut Verohallinnolle järjestelmällisestä laiminlyönnistä;

4) nimetyn selvitysvelvollisen verotuksellisen kotipaikan mukaiselle lainkäyttöalueelle on tehty ilmoitus maakohtaisen raportin antajasta; ja

5) Verohallinnolle on tehty ilmoitus nimetystä selvitysvelvollisesta.

Edellä olevaa 5—7 momenttia sovelletaan myös konserniin kuulumattomaan ulkomaiseen yritykseen, jolla on Suomessa hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston direktiivillä (EU) 2016/881/EU, liitteessä III tarkoitettu kiinteä toimipaikka.

Verohallinnolle on annettava ilmoitus maakohtaisen raportin antajasta. Ilmoituksen antaa yleisesti verovelvollinen ja hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston direktiivillä (EU) 2016/881/EU, liitteessä III tarkoitettu kiinteä toimipaikka, joka:

1) kuuluu konserniin, jonka konsernituloslaskelman liikevaihto selvitettävää tilikautta edeltävällä tilikaudella on vähintään 750 miljoonaa euroa ja johon kuuluu vähintään yksi ulkomainen osapuoli; tai

2) kuuluu yritykseen, jonka liikevaihto on vähintään 750 miljoonaa euroa selvitettävää tilikautta edeltävällä tilikaudella ja johon kuuluu vähintään yksi ulkomailla sijaitseva direktiivin liitteessä III tarkoitettu kiinteä toimipaikka tai ulkomainen yritys, jolla on Suomessa sijaitseva direktiivin liitteessä III tarkoitettu kiinteä toimipaikka.

Mitä 1—9 momentissa säädetään yleisesti verovelvollisesta, sovelletaan myös avoimeen yhtiöön ja kommandiittiyhtiöön sekä sellaiseen osapuoleen, joka on organisoitu Suomen lakien mukaan mutta jolla ei ole verotuksellista kotipaikkaa Suomessa tai ulkomailla.

Edellä 9 momentin mukainen ilmoitus on annettava Verohallinnolle viimeistään selvitettävän tilikauden viimeisenä päivänä. Maakohtainen raportti ja 6 momentin mukainen ilmoitus kieltäytymisestä on annettava 12 kuukauden kuluessa selvitettävän tilikauden viimeisestä päivästä. Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä 9 momentissa säädetyn ilmoituksen sekä maakohtaisen raportin sisällöstä ja toimittamistavasta.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

14 e §

Verotuksen maakohtaisen raportin sisältö

Maakohtaiseen raporttiin on sisällytettävä seuraavat maakohtaiset tiedot konserniin tai yritykseen kuuluvista osapuolista:

- 1) tulot;
- 2) voitto tai tappio ennen veroja;
- 3) maksetut ja kertyneet tuloverot sekä lähdeverot;
- 4) oman pääoman kirjanpidollinen arvo;
- 5) kertyneet voittovarot;
- 6) työntekijöiden lukumäärä;
- 7) muu aineellinen omaisuus kuin käteinen tai muut rahavarat.

Maakohtaiseen raporttiin on sisällytettävä myös tiedot konserniin tai yritykseen kuuluvista osapuolista, niiden toiminnan luonteesta, käytetyistä tietolähteistä ja valuutasta.

17 b §

Sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU johdosta

Hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetussa neuvoston direktiivissä 2011/16/EU, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla annetulla neuvoston direktiivillä (EU) 2015/2376, tarkoitetun raportoivan suomalaisen finanssilaitoksen on annettava Verohallinnolle direktiivin soveltamista varten tarpeelliset tiedot. Raportoivan suomalaisen finanssilaitoksen on noudatettava direktiivissä ja sen liitteen I jaksoissa I—IX ja liitteessä II raportoiville suomalaisille finanssilaitoksille asetettuja velvoitteita ja niissä säädettyä huolellisuusmenettelyä raportoitavien tilien tunnistamisessa.

32 §

Veronkorotus

Jos 14 d §:ssä tarkoitettu ilmoituksen ja verotuksen maakohtaisen raportin antaja ei ole täyttänyt velvoitettaan säädetyssä määräajassa tai on täyttänyt sen olennaisesti vaillinaisena tai virheellisenä, sille voidaan määrätä enintään 25 000 euron suuruinen veronkorotus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran 1 päivänä tammikuuta 2017 tai sen jälkeen alkavalta verovuodelta toimitettavassa verotuksessa.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

Lain 14 d ja 14 e §:ää ja 32 §:n 5 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran 1 päivänä tammikuuta 2016 tai sen jälkeen alkavalta tilikaudelta annettaviin tietoihin. Tilikautta 2016 koskeva Lain 14 d §:n 9 momentin mukainen ilmoitus on kuitenkin annettava viimeistään 31 päivänä toulokuuta 2017, jos tilikausi on päättynyt ennen sitä.

3.

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 3 §:n 5 momentti ja 13 §:n 1 momentin 3 kohdan a alakohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 1705/2015, seuraavasti:

3 §

Lähdeveroa ei ole suoritettava osingosta, joka maksetaan Suomessa rajoitetusti verovelvolliselle tuloverolain 33 d §:n 4 momentissa tai elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 a §:ssä tarkoitettua yhteisöä vastaavalle yhteisölle ja joka olisi verovapaa kyseisten säännösten mukaan, jos osinko maksettaisiin kotimaiselle yhteisölle. Lähdeveroa ei ole suoritettava myöskään yhteisön saamasta osuuskunnan maksamasta tuloverolain 33 e §:ssä ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 d §:ssä tarkoitettua ylijäämästä, eikä tuloverolain 33 a, 33 b ja 33 f §:ssä ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 a ja 6 d §:ssä tarkoitettua vapaan oman pääoman rahastosta saadusta osinkona tai ylijäämänä pidettävästä varojenjaosta, kotimaisen säästöpankin kantarahasto-osuudelle ja lisärahastosijoitukselle maksamasta voitto-osuudesta ja korosta eikä keskinäisen vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen maksamasta takuupääoman korosta. Verovapauden edellytyksenä on, että yhteisön kotipaikka on Euroopan talousalueella ja hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annettu neuvoston direktiivi 2011/16/EU, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla annetulla neuvoston direktiivillä (EU) 2015/2376, tai jokin sopimus virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa Euroopan talousalueella koskee osingonsaajan kotivaltiota. Lisäksi edellytyksenä on, että lähdeveroa ei osingonsaajan selvityksen mukaan tosiasiallisesti voida kokonaisuudessaan hyvittää osingonsaajan asuinvaltiossa Suomen ja osingonsaajan asuinvaltion välillä kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta tehdyn sopimuksen perusteella.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

13 §

Verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä verotetaan:

3) Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa asuvan rajoitetusti verovelvollisen luonnollisen henkilön vaatimuksesta osinko, jos:

a) hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annettu neuvoston direktiivi 2011/16/EU, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla annetulla neuvoston direktiivillä (EU) 2015/2376, tai jokin sopimus virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa Euroopan talousalueella koskee osingonsaajan kotivaltiota; ja

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain (1217/1994) 2 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1706/2015, seuraavasti:

2 a §

Euroopan talousalueella tai verosopimusvaltiossa asuvia yhteisöjä koskevat tarkemmat määräykset

Tätä lakia ei sovelleta ulkomaiseen yhteisöön, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa tai 2 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa valtiossa, jos hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annettu neuvoston direktiivi 2011/16/EU, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla annetulla neuvoston direktiivillä (EU) 2015/2376, koskee kyseistä valtiota tai kyseisen valtion kanssa on sovittu viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa, joka yhdessä sopimusvaltioiden sisäisen lainsäädännön kanssa mahdollistaa tämän lain soveltamisen kannalta riittävän tietojenvaihdon.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp

Lisäksi edellytyksenä on, että yhteisö on todellisuudessa asettautunut asuinvaltioonsa ja tosiasiallisesti harjoittaa siellä taloudellista toimintaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 11.11.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
varapuheenjohtaja Ville Vähämäki ps
jäsen Touko Aalto vihr
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Kauko Juhantalo kesk
jäsen Toimi Kankaanniemi ps
jäsen Krista Kiuru sd
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Elina Lepomäki kok
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Mats Nylund r
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps
jäsen Kari Uotila vas
jäsen Pia Viitanen sd
varajäsen Timo Harakka sd
varajäsen Lasse Hautala kesk
varajäsen Riitta Myller sd (osittain)
varajäsen Mika Niikko ps (osittain)

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ilkka Lahti

**Valiokunnan mietintö VaVM 18/2016 vp
Vastalause**

VASTALAUSE

Perustelut

Lain tavoitteet ja sisältö ovat hyväksyttävät. Korostamme kuitenkin, että veropohjan rapautumista ja voittojen siirtämistä (BEPS) koskevaa toimenpideohjelmaa täytyy jatkaa ja vahvistaa kansainvälisesti. Suomen tulee toimia aktiivisesti, jotta EU:n tavoitteet veronkierron vastaisessa työssä ovat riittävän kunnianhimoisia.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hyväksytään yksi lausuma. (*Vastalauseen lausumaehdotus*)

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että Suomi edistää EU:ssa yhteistä lainsäädäntöä, jossa maakohtaisen raportoinnin yleisöjulkisuus laajenisi mm. yhtiön omille verkkosivuille, maakohtaisen raportoinnin soveltamisala laajennettaisiin kaikkiin siirtohinnoitteluilmoituksen antamiseen velvoitettuihin yhtiöihin (liikevaihtoraja 50 miljoonaa euroa), velvoitetaan esittämään tietoja nykyistä laajemmin (ml. liikevoitto), ilmoituksen jättämisen määräajaksi määrätään 6 kuukautta sekä sanktiot laiminlyönnistä olisivat nykyistä tarkoituksenmukaisempia.

Helsingissä 11.11.2016

Timo Harakka /sd
Touko Aalto /vihr
Kari Uotila /vas
Pia Viitanen /sd
Krista Kiuru /sd
Riitta Myller /sd